

Izloži vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s poštninjo na dom za celo leto 25 din., pol leta 12.50 din., četrt leta 6.50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravitelstvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroska cesta 3. List se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon Interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 3. Rokopisi se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročila, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglaševane primeren popust. Nežupne reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana št. 10.603. Telefon Interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

29 številka

MARIBOR, dne 5. julija 1928.

57. letnik.

Kako se je izvršil napad na Pašiča.

Beograd, 27. junija.

Ko smo danes opoldne ob 1. uri šli poslanci iz parlamenta, smo bili neposredno pričé atentata na Pašiča. Sed sem v družbi narodnih poslancev Bedjaniča, Kugovnika in Vrečka mimo ministrstva gradjevin. Bili smo kakih 10—15 korakov od vhoda v dvorišče (vrt) narodne skupščine, ko slišimo za svojimi hrbti pasti več strelav. Prvi hip smo bili mnenja, da je kdo izpalil strele iz samokresa za pse (Hundescheck), ali pa je kakemu kolesarju ali avtomobilu počilo kolo. Ko se obrnemo in skočimo iz obcestnega drevoreda na ulico Miloša Velikega, vidimo, da je nek moški izpred hiše finančnega ministrstva, torej z leve strani, streljal na nek osební avtomobil (omnibus). Nastalo je veliko vrvenje in tekanje ljudi od vseh strani. Avto, ki je baš na izhodu iz parlamenta zaokrenil po ulici Miloša Velikega po strmini proti Teraziji, je takoj, ko je padel prvi strel, zaokrenil v naglem ovinku iz sredine ceste na desno proti voglu zgradbe ministrstva gradjevine. Sedaj smo še le videli, da v avtomobilu, ki je bil napaden, sedi sam ministrski predsednik Nikola Pašič. Avto je bil mahoma obkrožen od velike množice policajev in ljudi. Pritekel je glavni tajnik radikalne stranke dr. Janjić in je skupno z drugimi odprl avtomobil, Pašič je sedel v omnibusu, naslonjen s hrbtom ob zadnjo steno. Strelji, koje je izpalil napadalec iz neposredne bližine na Pašičev avto, niso zadeli ne Pašiča, ne soferja in ne žandarja, ki je sedel na vozu. Obe šipi na avtomobilu sta bili preluknjani. Deli razbite šipe so lahko ranili Pašiča na licu a na levi roki je en projektil lahko ranil Pašiča.

Ko je napadalec izpalil strele (meni se je zdelo, da jih je padlo sedem, a druga poročila trdijo, da je napadalec izprožil samo 4 naboje), je zbežal, da so ga noge nesle po Bosanski ulici v smeri proti savskemu pristanišču. S tovarišem Bedjaničem sva videla točno, kako je nek moždi, držeč revolver v roki tekel od kraja napada navzdol proti Savi. Nastal je silen krik, vpitje, vrvenje, kakor na razdraženem mravljišču. Za napadalcem so tekli najprvo neki mladi moški, nato pa cela tropa policajev in žandarjev. Iz vseh ulic so drli ljudje skupaj, kričali, povpraševali ali Pašič mrtev, ali ranjen, ali je napadalec prijel, kdo je.

Med tem, ko so ljudje drveli za atentatorjem, si je Pašič v avtomobilu obrisal z ruto obraz, ki je bil malo krvav od praske; drugi so ga pretipali, ali ima kako rano. Avto je bil mahoma obkrožen od kordona zborničnih žandarjev, poslancev in drugih pasantov. Nekateri so kričali: «Živijo Pašič!» Drugi so vpili: «Smrt atentatorju!» Značilno za Pašičevo naravo je dejstvo, da mož ni

bil posebno razburjen. Ko so ga okoli stoječi pozdravljali in mu čestitali, da je ostal pri življenju, je stari Nikola smehljajočega obraza odzdravljaj s svojim klobukom. Bil sem tik avtomobila, ko se je Pašič odpeljal in sem natanko videl ves prizor po napadu. Na šipah se vidijo luknje od strelav, a spodnji vogel šipe je popolnoma zdrobljen. Atentator je slabo meril. Streljal je naravnost v okno in tako so vsi strelji zadeli levo okno in sčrali pri desnem na prosto, kjer so zadeli in lahko poškodovali eno žensko in enega moškega. Pašič se je baše v momentu, ko je padel prvi strel, naglo sklonil. Tudi meni se zdi, da je po prvem strelu bil mal presledek in je torej verjetno, da si je Pašič rešil življenje samo s svojo mirnostjo. Pašičev sofer pripoveduje, da je takoj, ko je padel prvi strel, zabremzal avto in porinil avto nazaj ter ga preokrenil na desno. Pašič se je med klici «Živijo Pašič!», točno ob 1.10 opoldne odpeljal na svoj dom.

Napadalec so na begu ujeli nekoliko nižje od spodnjega poslopja finančnega ministrstva v Bosanski ulici. Ljudska množica ga je tepla s pestmi in palicami. Žandarja, ki ga je hotel prijeti, je udaril po obrazu z revolverjem, da je bil orožnik takoj ves v krvi. Ljudje so atentatorja vrgli na tla in ga strahovito bili in pretepali. Nekateri so ga suvali s petami, drugi s palicami, tako da je bil ves v krvi. Z veliko težavo se je posrečilo policiji in detektivom, da so atentatorja oteli pred množico. Bil je tako zbit, da ni mogel hoditi. Žandarji so ga prijeli in nesli v dvorišče narodne skupščine. Med potjo je množica več sto ljudi vpila: «Smrt atentatorju! Pobijmo ga! Izročite nam ga, da ga ubijemo!» Komaj in komaj so žandarji zadržali naval ljudstva. Na dvorišču parlamenta so napadalec zvezali in ga vrgli v stari skupščinski avtomobil. Vrata, ki vodijo v skupščino, je policija zaprla, da ljudje niso mogli udreti za napadalcem. Le s težavo sem se vrnil skozi vrata, da pobližje vidim, kako izgleda atentator. Ko sva s tovarišem Bedjaničem dospela na mesto, kjer se držali atentatorja, je bil avto že pripravljen, da ga odpelje na mestno policijo. Bedjanič skoči na stopnico avtomobila, a jaz pristopim tik ob avto. Na njem je bilo kakih šest žandarjev, ki so držali atentatorja k tlom. Napadalec je ležal v avtomobilu povprek, tako, da mu je bila glava ob desni strani avtomobila, a noge so mu širlele čez levo steno v zrak. Kolikor sem mogel v naglici videti, je napadalec srednjevelik človek, shujšanega obraza, črnih las, elegantno oblečen. Nosil je fine rjave čevlje. Obleka mu je bila vsa okrvavljena, z nosa mu je tekla kri, v laseh je bila ena sama masa krvi, obraz ves stolčen. Ob 1.20 se je avto z atentatorjem in spremljevalci odpeljal na policijo. Mnogi, ki so stali ob vhodu v dvorišče skupščine in zunaj na ulici, so vpili: «Smrt atentatorju! Izročite nam ga!»

Na ulicah je nastalo takoj, ko se je zaznalo za atentat, veliko vrvenje. Razširile so se raznolike govorice, da

je Pašič mrtev itd. Ob 3. uri popoldne so že izšli listi v posebnih izdajah. Občinstvo se je trgalo za liste. Ostale podrobnosti o Pašičevem zdravstvenem stanju, podrobnosti o morilcu boste dobili iz drugih listov. Povdarjam samo to, da se po Beogradu resno govori, da je napadalec član Orjuna. V hotelu «Petrograd» so se kmalu po napadu Orjunci, kakor pripovedujejo nekateri naši, ki so tam kosili, obnašali silno sumljivo. Stirje so pritekli v hotel in bili nekam izvanredno preplašeni.

Franjo Zebot.

Ali je naše gospodarstvo rentabilno.

Gospod Fr. Rudl, priznani eden najboljših naših strokovnjakov, je napisal v eni zadnjih števil «Gospodarja» članek, ki je za naše gospodarstvo velevažen. On uči kmeta računati, katera panoga gospodarstva se mu bolje izplača in to računanje je glavni pogoj uspešnega gospodarstva. Nastane pa danes vprašanje: ali je naše gospodarstvo sploh rentabilno? Ali res donaja kake čiste dohodke? Rentabilnost je tuja beseda, ki izvira od rente. Renta ali kapital je pa ne samo gotov denar ali hranilna knjižica, kapital je tudi zemljišče, poslopje itd. Noben rokodelc ne more začeti obrti, ako mu manjka orodje, noben kmet ne gospodarstva, ako mu manjka kmetija. Temeljna glavnica pri gospodarstvu je zemljišče in poslopja. Če je kmet to kupil, je moral plačati z gotovim denarjem. Recimo, da je kmet dal za to zemljišče 500.000 K. Ako bi on teh 500.000 K naložil danes v hranilnico, tako dobi on letnih 30.000 K obresti brez vsakega žulja. Pri gospodarstvu sicer tega nima pričakovati, razven, ako da zemljišče v najem, vendar bi morala tudi zemljiška glavnica donosati nekaj obresti. Računa se, da se mora zemljiška renta obrestovati po najmanj 2—3 odstot., to je, 15.000 K letnega čistega dobička. Ali jih dobi? Oglejmo si stvar malo natančneje.

Vzamimo, da obdeluje to zemljišče kmet s svojo ženo in dvema odraslim sinovoma. Vsi so dobri delavci. Od kmetije dobijo živež, stanovanje in iz prodaje kmetijskih pridelkov si kupijo tudi obleko. Tega pa v čisti dobiček ne smemo šteti, ker te življenjske potrebsčine bi dobili tudi, ako bi delali kje drugje za plačilo in ne imeli v zemljišču vtaknjene pol milijona glavnice. Koncem leta dandanes ostane posestniku navadno prazen žep, brez ozira na to, da svoje družine ne more niti dostojno več obleči in morajo ob delavnih hoditi okoli kot raztrgani cigani. Ali je to zemljišče rentabilno? Ni! In tako imamo dandanes vse polno kmetij, ki so vse prej kot rentabilne. V prejšnji dobi si je kmet, če ni pijančeval, lahko dal vsako leto nekaj na stran, to so v

Jezdec, čigar prihod je čul Cochrane, se je ustavil pri emirju in njegovem mlajšem tovarišu. Nekaj jima je živahno razlagal in kazal pri tem v puščavo, odpoder je prišel.

Poveljnika sta se na kratko pogovorila ter se skupno podala h gruči, ki je stala okrog ujetnikov. Barbara sta bila, divja sinova puščave, pa vkljub temu — koliko dostojanstvo, kolika samozavest je odsevala iz vsake njune kretnje, ko sta stopala v polumraku med palmami proti nesrečnim, ponižanim ujetnikom!

Pri gruči sta se ustavila. Ponosni, sivobradati starci je dvignil roko in nagovoril svoje bojovnike v kratkih, pretiranih stavkih in njegovi ljudje so mu odgovarjali, besno in strastno, kakor čreda volkov so bili, ki hlepi po krvi. Oči so zasijale v temnem ognju, lica so se spacila v nebrzdanem sovraštvu, roke so mahale in krilile po zraku — kri so zahtevali ti fanatiki svoje vere, krvavo smrt, če bi se tudi morali z njo omadeževati svoje lastne roke —

«Ali so ujetniki sprejeli pravo vero?» je vprašal emir Abd Er-rahman in gledal nanje s krutimi očmi.

Molah je moral varovati svoj ugled, ni hotel priznati neuspeha.

«Pravkar so jo hoteli sprejeti, ko —»

«Torej pa še nekoliko počakajmo, o molah!»

Dal je povelje in derviši so planili v sedla. Ali Wad Ibrahim je odjezdil, skoraj polovico ljudi je vzel seboj. Drugi so ostali, sedeli so na kamelah s puškami v rokah.

«Kaj se je zgodilo?» je vprašal Belmont.

«Stvari se dobro razvijajo!» je vzkliknil polkovnik. «Zares — mislim da se bomo izmuznili. Egiptovski kamelariji so nam gotovo že trdo za petami!»

«Kako veste to?»

«Kaj druga bi jih tako vznemirjal!»

«O ljubi gospod polkovnik — ali res mislite, da se bomo rešili?» je zasopla Sadie.

Bridki udarci preživelih nesreč so ujetnikom tako zelo otopili živce, da so bili skoraj neobčutni, in ko jim je nenadoma zasijal žarek upanja, so jim je godilo kakor ljudem, ki so jim v mrazu otrpnilo udje in ki pride-

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

Prisluškovali so —

Da, zares —. Sem iz puščave je prihajal glas. Nerazločen izpočetka in komaj slišen. Za hip je zamrl, pa kmalu spet udaril na njihova ušesa, — močen in razločen —

Polkovnik Cochrane je dovolj dolgo služil na meji puščave, da ga je razumel —

Čisto jasno je čul mehko, gluho topotanje dirajoče kamele —

«Nekdo prihaja —!» je šepnil. «Poskusite, Fardet, za Božjo voljo, poskusite in jih zadržite še par minut!»

Fardet je stopil par korakov naprej in zamahnil z zdravo roko po zraku kakor človek, ki je pripravljen storiti zadnje, kar je v njegovi moči.

«Povejte,» je dejal dragomanu, «temu svetemu možu še tole, da sem vseskozi pripravljen sprejeti njegove nauke, in tudi moji prijatelji tule. — Le eno bi želel, da naj stori, nekaj, kar bi popolnoma pomirilo tudi zadnje morebitne dvome v naših dušah. — V naši dosedanji veri smo se učili o čudežih, videli smo jih, — da, sami smo delali čudeže. Celo jaz, ki sem le ponižen, nevreden kristjan, lahko storim nekatere čudeže. Ker pa je vaša vera nedvomno veliko boljša, popolnejša, močnejša, bodele, o tem ni dvoma, zmožni storiti veliko večje, mogočnejše čudeže nego mi. Zato vas prosim, dajte nam eno takih znamenj in rekli bomo z globoko prepričanim srcem, da je vera Mohamedova najmočnejša, edina prava —»

Pri vsej svoji dostojnosti in resnobi je Arabec zelo radoveden. Zato je zašumelo po vrstah poslušalcev, ko je Mansur prevedel Fardetove besede. Ni se motil Francoz, ko je računal, da bo s njim vzbudil splošno zanimanje.

«Tako reči so v rokah Alahovihi, si je pomagal iz

zadrede molah. «Ni nam dovoljeno, da bi posegali v njegove postave, če pa imate vi take moči — pa jih dajte videti!»

Fardet je stopil k molahu, stegnil roko — in mu potegnil velik, okusen datelj iz njegove redke, sive brade. Nesel ga je k ustom, ga snedel — in koj nato potegnil drugega iz molahovega levega rokava —

Začudenje za završalo po gledalcih in se še poglobilo, ko je Francoz nov datelj potegnil bližnji kameli iz nosu ter ga vrgel v zrak, odkoder se ni več vrnil —

Tako zavzeti so bili vsi nad temi «čudeži», da niso opazili jezdec, ki je na brzi kameli pridirjal iz puščave in zavil med palme.

Kolikokrat je Fardet zabaval veselo družbo na krovu «Kleopatere» s takimi nedolžnimi «čarovnijami» in sopotniki so se dobrodušno smejali na njegov račun, ker ni bil prav posebno izurjen v tem rokomavharskem poslu. Njegov široki rokav, v katerega je pri vsakem poskusu ujel datelj in ga skrivaj spet stresel iz njega v dlan, ni ušel kritičnim očem Evropejcev, za nevedne, otročeje Arabce pa je bilo Fardetovo igranjanje seveda čudež in večerni mrak je le še bolj pospeševal njegovo «čudodelnost».

Vse bi se bilo menda dobro izteklo, da ni Fardet, zapeljan po svojih «uspehih», poskusil še enkrat svojo umetnost, pri čemer pa mu je zdrknil datelj iz rokava —

Čudodelec je bil razkrinkan —

Zaman je hotel popraviti slabi utis z novim poskusom. Molah je povedal par besed in blizu stoječi Arabec je zamahnil s sulico in udaril Fardeta z ročajem po plečeh.

«Dovolj je teh otročarij!» se je kregal jezni molah. «Ali smo možje ali otroci, da nas hoče te s takimi igranji imeti za norca? — Tukaj je križ in tukaj je koran, za katerega se odločite —?»

Brezupno je pogledal Fardet po tovariših.

«Več ne morem storiti! Par minut ste hoteli odloga — in par minut sem ga zadržal!»

«In mislim, da bo dovolj,» je odgovoril Cochrane. «Tule pride poveljnik!»

resnici bile obresti od zemljiške rente. Daaes o tem ne more biti niti govora, ako ni prodal lesa, če sploh ima kaj gozda. V resnici pa bi morala biti kmetija tudi brez gozda rentabilna.

Današnji položaj je za kmeta naravnost obupen. Za živino je bil izkupiček v prejšnji dobi glavni vir dohodkov. Lansko leto pa se je za živino dobila malenkost, ki se izdaleka ne da primerjati stroškom.

Edini izkupiček za vino, most in sadje je nekaterim kaj vrgel. In v Beogradu hočejo še povišati davke, brez ozira na to, da jadramo že v pogibelj. Kapitalisti, ki so med vojno nakupili mnogo posestev, da so varno naložili svoj denar, že davno nič več ne kupujejo. Posedstva brez gozdov izgubljajo dan za dnem na ceni, ker si vsak stokrat premisli, predno založi svoj kapital v kmetijo. Se v doglednem času bomo doživeli, da bodo izgubila posestva vsako ceno. Ponudb za prodajo je danes že ogromno.

Kakšni siromaki so še le tisti, ki kmetije od staršev drago prevzamejo. Nekateri bratje in sestre si kaj radi dajo dopovedati, da je krona enaka vinarju in da dobi iz posestva tako komaj 1000 K predvojnih, če se jim izplača 100.000 K dote. Ali se bo pa posestnik kedaj izkopal iz dolgov, tega pa ne pomislijo. Mirno lahko rečemo, ako nima dotičnik gozdov ali kakih posebnih dohodkov, da nikoli več, če še današnje razmere nekaj časa trpijo. Današnjim vladodržcem naj bo to zadnji opomin, ako ne vidijo še propasti gospodarstva v bližnji bodočnosti.

Orodje, poslopje, vse propada pri večini, ker vsak posamezni del stane že ogromne svote. O obleki sploh ne more biti več govora. Te nabaviti si v dovoljni množini, zamorejo samo še srečnejši. Kaj bo, s strahom povprašuje danes vse. Edini odgovor je, dokler bomo stali pod pritiskom centralizma, ki potreba naše Sloveniji in sploh prečankih krajev ne razume, si ne smemo niti v sanjah predstavljati boljših časov. Avtonomija, to je tista rešilna veja in sicer popolna avtonomija, kjer bodo posamezne pokrajine lahko tudi same sklepale trgovinske pogodbe in razpolagale s svojo močjo. Zato je čisto naravno, da avtonomistično stremljenje pridobiva vedno več tal in da mora vsak Slovenec biti avtonomist, komur se možgani niso še docela skisali. Samo tisti še tiščijo za centralizmom, ki so si nagačili polne žepe iz ljudskih žuljev, kar jim je omogočil ravno nespametni centralizem. Tisti vidijo, da v avtonomni Sloveniji ne bo prostora za te ljudske pijavke, ker jim bo ljudstvo pokazalo vrata.

Kmetijska dela v mesecu juliju.

Doma na dvorišču in pri živini.

Pr pripravimo škedenj za mlatev in žitnice za shrambo žita. En mlatič namlati v mlatem dnevu 1 in pol do 2 in pol hl žita. Ako imamo mlatilnico, mlatimo ceneje in hitreje. Mlatilnice je očistiti in namazati s strojnim oljem in jermene, če potrebno popraviti, da si ohranimo neljubo prekinjevanje med mlatvijo. Ob napornem delu in hudi vročini ne zavzavamo preveč alkoholnih pijač. Zavzivanje alkoholnih pijač v prehudih vročinah ima lahko smrtno posledico vsled solčarice. Najprikrajnejša jedila poleti so dobra močnata jedila, sočivje in zelenjava. Kopajmo se v toplih dneh v potočnici, kar osvežuje

jo nenadoma v toplo sobo, — nepričakovana izprememba jim je povzročila bolečine. Celo močni trdni Belmont je podlegel. Ko ni bilo nobenega upa na rešitev, takrat je upal in računal, — in sedaj se je tresel na vseh udih, ko je čul, da je rešitev blizu.

«Menda ja ne bodo prišli v preslabem številu —!« je vpil. «Pri Bogu, poveljnik Wadi Halfe zasluži, da pride pred vojni sod, če jih pošlje premalo —!»

V božjih rokah smo, edino Bog nam more pomagati —!« je rekla njegova žena s krotkim, vdanim glasom. «Poklekni, moj ljubi John, morebiti je zadnji-krat, in moliva, da — najsi naju čaka življenje ali smrt — da se ne bova več ločila!»

«Nikar, nikar!» je boječe vzkliknil polkovnik. Videl je, kako jih je molah nezaupno opazoval.

Pa prepozno je bilo —.

Belmont in soproga, oba pobožna katoličana, sta že klečala, se prekrižala in sklenila roke k molitvi —.

Srdita jeza, ljuto razočaranje je skremžilo mohamedanskemu misijonarju obraz, ko je videl te javne neuspehe svojega pridigarkega delovanja med neverniki. Obrnil se je in povedal par besed emirju.

«Vstanite —!« je vzkliknil Mansur. «Ako vam je življenje drago, vstanite! Rekel je emirju, naj vas da pomoriti!»

«Naj stori kar hoče», je odgovoril Belmont. «Vstala bova, ko bova zmolila, prej pa ne!»

Emir je poslušal molaha in njegove zlobne oči so počivale na klečečih postavah. Kratko povelje je dal in beduini so privlekli štiri kamele. Živali, ki so jih sedaj jezdili ujetniki, so stale prazne na mestih, kjer so jih privezali h kolom.

«Ne delajte neumnosti, Belmont!» se je jezil tudi Cochrane. «Vse zavisi od tega, da jih pomirimo in zadržimo. Vstanite vendar, gospa Belmont! Druga ne dosežete s svojim obnašanjem, ko da jih še huje razburjate zoper nas!»

Francoz Fardet je skomignil z rameni.

«Moj Bog, kako so ti ljudje nerodni —! No — sedaj pa te ta dva, seveda —!« je vzkliknil, ko sta tučli Amerikanci gospodična Adams in njena nečakinja pokleknila poleg gospe Belmont. «Kam vas bo to privedlo —?»

telo in krepki zdravje. Neznosno je stati v bližini človeka, ki si ne umiva svojega potnega obraza in svojih potnih nog.

Govede in konj ne gonimo na prehudo vročino ter jih kopajmo, ako imamo za to primerno mesto. Pazimo, da imajo svinje in perutnina dovolj svežne pitne vode. Prehod od materinega mleka na drugo hrano pri mladih živalih se naj izvrši previdno in počasi, da preveč ne zmršavijo in v rasti ne zaostanejo. Pomnimo, da nežen želodec pri mladih živalih ne more prebaviti tiste surove vlaknaste krme, kakor želodec starejše živine. Zategadelj je teletom po odstavitvi od mater razen zelene ali suhe krme pokladati vselej tudi nekoliko otrobov, pajsom pa lažje prebavljiva krnila, kakor kuhani krompir, kuhano zelenje od pese in posneto mleko. Mlado deteljo je dajati pujskom samo kot nameček.

V vinogradu.

Povezujemo poganjke vinske trte, ki so na novo vzrasli, da se ne nagibljejo na sosedne trte in ne ovirajo proste hoje po vinogradu. Skopimo v tretjič, ako se je vsled neugodnega vremena začela pojavljati peronospora. Na 100 litrov vode vzamimo 1 in pol kg modre galice in približno toliko ugašenega apna. Ako hočemo škropiti ebenem tudi proti oidiju, tedaj pridenimo razstopini modre galice in sicer ko je že gotova 2 kg salojidina na 300 litrov razstopine. Drugače pa žveplajmo z žveplenim prahom, ne žveplenim cvetom, kateremu je dobro pridejati 3 odstot. bakrenega prahu (zdrobljene modre galice), kar nadomestuje posebno škropljenje grozdja proti peronospori in tudi proti pikcu. Pokončujmo grozdnega sukača, ako se je pojavil v večjih množinah z razstopnino 3 kg mazljivega mila in 1 in pol kg mrčesnega praška na 100 l vode. V tem slučaju škropimo z razpršalnikom posebne vrste, ki oddaja močen, tanek curek na gnezda. Gosenice grozdnega sukača zatirajo prav dobro tudi otroci, ako jih s prirojenimi klinčki pobirajo iz razcvetelja in jagod. V drugi polovici meseca je treba kopati tretjo kop. S tem pospešimo rast lesa v mlajših nasadih, v starejših vinogradih pa mehčanje in zoritev grozdja. V plitvo zrahljanih in plevela prostih vinogradih ne plesni grozdje tako rado kakor v zanemarjenih in s travo poraščenih.

V sadonosniku.

V mladih sadovnjakih odstranjamo z ostrim nožem poganjke, ki včasih zelo bohotno rastejo po deblu in iz divjaka pri tleh. To storimo sedaj tem lažje, ker je seno pod drevjem pokoseno in imamo priliko pregledati mlado drevje od vrha do tal, ne da bi delali škodo po travi. Da moremo odstraniti divje poganjke iz tal, je treba zemljo nekoliko odkopati. Pri tej priliki prerahljajmo tudi nekoliko drevesni kolobar, kar je za uspešno rast mladega drevja, kakor smo že omenili pri kmetijskih delih v mesecu aprilu, velike važnosti. V drevesnici pincirajmo stranske ali ojačevalne poganjke po deblu tako, da imamo na jesen goble do 4—5 vejicami kot nositeljicami bodoče krone. Napačno je, odstranjevati te poganjke poprej in vse naenkrat, ker pomagajo deblu debeliti in s tem krepiti celo drevesce. — Koncem julija je treba misliti na okulacijo. Divjake, ki pridejo za to v poštev, je pregledati ter porezati vse poganjke, ki so morebiti zrastle iz debelca do 15 cm višine od zemlje. Drugih poganjkov ne prikrajšujmo, ker bi škodovalo. Z okopavanjem ob suhem vremenu dosežemo, da se bodo lupili vsi divjaki, ki jih mislimo av-

Zdaj je pokleknil tudi gospod Stephens poleg gospodične Sadie in si zakril upadlo lice s svojimi suhim belimi prsti —.

Le Cochrane in Fardet sta še stala —.

Vprašaje je pogledal polkovnik Fardeta.

«Končno», je dejal, «ali ni nezmisljeno, če človek moli vse življenje, — pa bi ne molil, kadar ne preostane druga, ko zaupati v previdnost Božjo —?»

In sklonil je koleno in pokleknil. Ravno kakor sveča se je držal, le njegova osivela glava je klonila na prsi —.

Francoz je za trenutek gledal klečeče tovariše, nato pa so njegove oči potovale tja k zlobnim očem emirja in molaha.

«Presneto —!« je godel. «Ali ti ljudje mislijo, da se jih bom bal jaz — Francoz —?»

Naredil je velik križ in pokleknil poleg tovarišev.

Sedem ljudi je klečalo pod drevesom, — sedem nesrečnih stritih, zapuščenih Evropejcev, ki so ponižno pričakovali svojo okoliščino —.

Emir se je obrnil k molahu, se mu prezirno posmešnil in pokazal na uspehe njegovega «izpreobražanja». Na njegovo povelje so derviši zagrabili klečeče moške. Z usnjatimi kameljimi vrvicami so jim povežali roke. Fardet je zavpil, usnje se mu je zarezalo v rano. Drugi so se mirno in dostojanstveno udali v svojo usodo.

«Vse ste pokvarili!» je ternal Mansur in lomil roke. «Tudi mene ste uničili —! Ločili vas bodo! Zenske bodo povežali na tele tri kamele!»

«Nikdar —!« je krilnil Belmont.

Divjal je in trgal vezi, pa trpljenje ga je oslabilo, brez moči je bil in dva krepka beduina sta ga držala za roke.

«Nikar se ne vznemirjaj John!» ga je tolažila soproga, ko so jo peljali h kameli. «Nič hudega se nam ne bo zgodilo — Ne draži jla, da ti ne bodo še kaj hujšega storili!»

Molka so besneli, ko so derviši vlačili ženske k kamelam. Vse dosedanje trpljenje ni bilo nič v primeri s

gusta očeslati. Pobirajmo odpadlo piškavo sadje sproti in ga pokuhajmo svinjam. Na ta način zatiramo najuspešnejše jabolčnega tončiča, ki spada med največje škodljivce naših sadonosnikov.

Na polju in travnikih.

Zanjemo zimski ječmen, rž in pšenico. Z žetvijo je začeti, ko se v zrnu ne pokaže več noben sok, če ga upognemo čez nohet. Če čakamo predolgo nam mnogo najlepšega zrnja pri spravljanju izpade, pri prezgodnji žetvi pa dobimo manjši pridelek in slabo seme. Strn je plitvo podorati, da lažje strohni. Zato pa je jesensko brazdo orati tem globlje. Požeto žito sušimo na njivah ali pa v kozolcih. Kjer se je bati deževnega vremena se kozolci prav dobro izplačajo, četudi stanejo precej denarja. Na strnišče je dobro posejati ajdo ali repo.

Kdor še v juliju na travniku seno kosi, je slab gospodar. Pokosene travnike v bližini potokov je dobro precurljati s potočnico, kar silno pospeši rast otave, zlasti v sušnih letinah. Namakanje nadomestuje deloma tudi gnojenje.

Na vrtu.

Sejemo redkev in endivijo. Okopavajmo zelje, ohrovt, kolerabo, karfijol, kumare, buče in dr. Za kakih 14—21 dni po prvem okapanju je okopavati v drugič. Stebelca je osipati do prvega lista, posebno stebelca dolgonogih rastlin, katerih pri sajenju nismo pokrili z zemljo. Ne režimo zeli od šalota, česnja in čebule, ker služi za asimilacijo in razvoj gomoljev. Čemu segati po zeli teh rastlin, ker so gomolji to, kar rabimo za kuhlo. Dobro je samo zel upogniti, kar ugodno vpliva na debeljenje gomoljev. Kumare in buče je v primerni dolžini pritrditi z lesenimi klinčki na zemljo. Na ta način dosežemo boljšo prehrano rastlin v sušnih letinah. Kumar ne silimo kvišku na kole ali na ogrodja iz lat, razen španske kumare plezavke, ki imajo svojstvo plezati. Izjemoma je to storiti samo v deževnih letinah in vlažnih tleh, ko se je bati, da bi sadeži vsled prevelike mokrote segnili.

V kleti.

Okna je odpirati samo po noči, da obdržimo v kleti enakomerno toploto. Sodi naj so zmirom do vrha napolnjeni in dobro zadelani, ker se mlado vino sedaj najrajše kvari. Paziti pa je, da ne rjave obroči in ne močijo čepi. Natege in čašice je po uporabi vselej oplakniti s čisto vodo. Sploh je največja čistoča zlasti v vročem poletnem času zelo na mestu.

V čebelnjaku.

Rojenje je treba prekiniti z uničenjem mladih matič, ker pozni roji ne nanosijo dovolj medu za zimo. Slabe roje je združevati in nadštevne trote ubijati, da dobimo več medu. Težkim panjem odvezujemo nekaj medu, ki ga morejo čebele nadomestiti ob cvetu lipe in ajde.

Gorkote v juliju ne straši se, Pekočih žarkov se lenuh boji, In dela trudnega ne plaši se, Četudi čelo tvoje se znoji.

Na njivi, glej zlati se in zori Rženo zrno in pšenični klas; Iz vinskih goric sem pa mi domi Ter vabi k tretji kopi pevcev glas.

Vekoslav Štampar.

to muko. Pa tudi ženske so trpele. Sadie in njena teta sta bili polmrtvi od strahu. Edina gospa Belmont si je še ohranila pogum in upanje.

Spravili so ženske v sedla, kamele so vstale in derviši so jih pripeljali mimo gruč, kjer so stali Cochrane in njegovi trije tovariši.

«Samokres imam skrit v žepu», je dejal Belmont ženi. «Iz srca rad bi ti ga dal!»

«Obdrži ga, John! Morebiti ga boš rabil! Jaz se ničesar ne bojim. Odkar sem molila s teboj, se mi zdi, kot da je angel varuh razprostrl svoje peruti nad nami.»

Sama je bila zares pravi varuh, ko se je obrnila k splašeni Sadie in vlivala tolažbo v njeno obupajoče srce.

Abd Er-rahman je poklical v posvet molaha in čokastega Arabca, ki je bil Ali Wad Ibrahimov pobočnik. Mrzki pogledi so leteli na ujetnike —.

Nato je emir govoril z Mansurjem.

«Poveljnik hoče vedeti, kateri izmed vas da je najbogatejši», je prevajal dragoman. Nervozen je bil, neprestano je vlačil z dregetajčimi prsti za ovrtnik svoje suknje.

«Čemu hoče to vedeti?» je vprašal polkovnik.

«Ne vem.»

«Stvar je jasna!» je vzkliknil Fardet. «Vedeti hoče, katerega izmed nas moških bi se najbolj izplačalo obdržati za odkupnino!»

«Mislim, da je najbolje, ako stvar med seboj uredimo», je pravil polkovnik. «Pa vi odločite Stephens! Ni dvoma, da ste najbogatejši izmed nas vseh.»

«Tega ne vem», je odgovoril Stephens. «Pa če tudi, — za nobeno ceno nočem, da bi imel kako prednost pred svojimi tovariši.»

Spet je govoril poveljnik s rezkim hripavim glasom.

«Pravi», je prevajal Mansur, «da so tovrne kamele izdelane in nerabne za ježo. Emir vam da štiri druge na razpolago, tri za ženske, eno za enega izmed vas, gospodje. Kateri naj jezdi seboj, to odločite sami. Prednost ima tisti, ki je najbogatejši.»

(Dolga prihodnja).